

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint kétfő, keddén, szardán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötvenéves példányokért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
számban kiadottak, alk. szerint a
legolcsóbb árt.
Bélyegdíj: minden beütésért külön
30 kr.
„Nyilatkozat”-an megjelölt közlemény
minden pént. sora 15 kr.
Név- vagy bérméltósági bejelentés
készenléte nem vérték tekintetbe. —
Ugyaztán kérésre a közl. nem adatként
viszsa.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5. — Egyes szám — 5.
Előfizetési pénz s minden közlemény:
fő-piacz. VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY
KÁROLY könyvkereskedésében s a
szerkesztőségben. Együtt a postahiva-
talok útján.

Debreczen, márt. 4.

(P.) Hogy a Tisza kormány mennyire nem iszonyodik az ámitástól, s mennyire nem tartja férfiatlan dolognak a hazugságot, igen eklatáns példát mutat erre néve a közös miniszterium által a delegatiónk elibe terjesztett részletes költség kimutatás.

Jól emlékezhetünk még reá, miszerint 1878. évi május havában Tisza Kálmán a magyar országgyűléstől a 60 millió megszavazását azon alapon kérte, hogy ezen pénz főleg az erdélyi és galicziai határszorosok erősítésére szükséges és azon csapat mozgalmakra, melyek e szorosokban fognak elhelyeztetni.

A közös miniszteri részletes számlából pedig most azt tűnik ki hogy az erdélyi határszorosok erősítési munkálataira 370 ezer frt, a galicziai, krakói és przemizli erősítésekre pedig 1.549,500 frt, együtt tehát csakis 1.919,500 frt fordított.

Íme ha lehet is a nemzetet ideig örág ámitani s nagyhangu hazugságokkal félrevezetni, a tények előbb-utóbb napvilágra jönnek s egész szegyetlenes meztelenségében tárják fel a nép előtt azon igazságot, hogy hibás, ki egyes embert félrevezet, de bűnös, ki egy nemzetet akar ámitani.

Bizony ha valaha Tisza Kálmán utóli a halandók sorsa méltó sirirata ez lesz: „nem tudott többet hazudni, mert meghalt.”

Tehát a 60 millióból nem egészen két millió fordított magyarországi beruházásokra, a többi elnyelte Bosznia, mert a részletes kimutatás szerint a múlt évben Boszniaiban és Hercegovinában közlekedési utakra, ut-és hidépítésre s vasutakra 10.557,650 frt fordított. Ehez jön az óriási hadiköltség, mely a 60 milliót kétszer is meghaladja.

A boszniai utépítési munkálatokra 1879. évre három millió frt van előírva nyozva akkor, a midőn magyarországi ilyenmü vállalatokra 4 millió és 300 ezer frt irányoztatik elő s ebből is Fiuméra és dalya-vinkovezei vasutra 2.080,000 frt fog fordítani.

Ezekből látható, hogy a kormány ez évben kétszerannyit fog boszniai beruházásokra fordítani, mint a magyarországiakra s hogy Bosznia is a mi keserves kereseményünkől fogják telemarokkal szórni a milliókat; s ha még hozzá tessük azt, hogy Boszniaiban a mi katonáinkkal csináltatják az utakat, teljes képét nyujtottuk azon viszonyoknak, melyben mi a meghódított tartománynyal állunk.

De nemcsak ezek felsorolásánál tűnik ki az, hogy a nemzet elámitott a 60 millió megszavazásánál; hanem Andrassy gróf az osztrák delegatiónban maga is beismerte, hogy hazudott akkor, midőn azt mondta, hogy a megszállás csak ideiglenes lesz s tulajdonképen a rendcsinalás érdekében történik.

Az osztrák delegatiónk egyik közelebbi ülésén ugyanis Andrassy polemiázal Neuwirthtel s a többek közt azt mondja:

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.
Miczi és Mariska.
(Elbeszélés)
Írta: Balázs Sándor.
(Vége.)

A kis leányka beleegyezett, de csak azon feltétlen alatt, hogy azon esetben viendém haza, ha megkerült a Miczi. Ekkor a néni is megfog bocsátani, mert én nem vagyok oka. En jó vigyáztam a Miczire, és épen azért estem el, mert nem a lábam elé, hanem folyást csak a Miczire néztem.

A cseléd utasításom szerint bizonyos idő múlva azon hirrel lépett a szobámba, hogy a Miczi megkerült, és hogy várják Mariska kis-asszonyt.

— Megkerült! — kiáltá lázas és szilaj örömmel a gyermek, és kis kezét imára összekucsuolva, térdre vetette magát. — Oh köszönöm, köszönöm neked kedves jó anyám, hogy haza vezetted, mert tudom, hogy ez a te müved, te kérielted meg a jó istent!

Es azután elkezdett halkán imádkozni, s oly igaz hála és áhítat volt arcán kifejezve, hogy valóban lelki furdalást éreztem a miatt, hogy meg kellett őt csalnom.

De mit tehettem? gyermekkel volt dolgom. Ez volt az egyedüli mód, hogy hazatérésre bírhasam.

A kis leányka imáját bevegzeve, élénken felugrott és mosolyogva így szólt:
— Menjünk orvos ur, alig várom, hogy láthassam a Miczit, s kiengesztelhessem a jó nénikét.

A jó nénikét!
Mily áldott szive volt a gyermeknek! Mily szerencse, hogy oly korán elhagyhatta a földet, mely oly mostoha és rozsz tanyája a jó és érzékeny sziveknek!

Kocsit hoztatam, s lehetőleg jól beburkolva a gyermeket, haza vittem nagyönjéhez. O mennyire rettettem a pillanatól, midőn megtudja, hogy megcsaltam őt.

— Hol van a Miczi? Hol van a Miczi? O kérem engedjék meg, hogy láthassam! — mondá a kis mariska bágyadt rekedtes hangon.

— Nines itthon kérem; ő nagysága őt is magával vitte, mert ma elvieszte felett annyira megremült, hogy megesküdt, hogy soha sem fogja magra hagyni.

Elfojtottam felháborodásomat, s rendelet adtam a komornának, hogy vektözzesse le, és azonnal fesse ágyba a didergő gyermeket. Azután rendeltem valami csillapító szert az előre várható lás bekövetkezésére, s megígértém a kis Mariskának, hogy holnap korán meg fogom őt látogatni.

— A magyar nyelv mellett. A magyar nyelv kötelező tanításának elrendelése mellett a ruthen nemzetiségű gör. e. püspökök feliratot intétek a közoktatási miniszterhez, melyben kéri, hogy a törvényhozás elé oly törvényjavaslatt terjesztessék, mely szerint a magyar nyelv az elemi iskolákban a kötelező tantárgyak sorába fölírtesse.

— Orszországon a belügyei állapot mind jobban elmérgesedik. — Átalános az a hit, hogy a mostani állapotok tarthatlanok. A vérmesebbek hiszik, hogy a czár egy alkotmányos ajándékkal lepi meg az országot. — Másrésztől azonban sötétebb hírek szállonganak ki. A trónörökös állítólag hiába iparkodik a czárt az alkotmány szükségéről meggyőzni s hiába figyelmezteti őt a küszöbön álló forradalomra. A czár minden constituczióknak halálos ellensége.

— Az angol-afgan ügyben új fordulat állott be. Sir Ali ugany meghalván, fia Jakub khán atya halála folytán arra határozta el magát, hogy az angolokkal békét köt.

A Tisza áradása.
(P. N.) A mára hirtetett közgyűlés az aggasztó mérvben növekvő vízveszély miatt elhasználtatott a közigazgatás ügykezelése, — a rendőrt kivéve — fülléggelzetett s a városi tisztikar bizottságá alakulva, összes tevékenységét a fenyegető elem megfékezésére fordítja.

A főispán sürgető kérésére ma délen 21 ponton s 30 utász érkezett Budapestől városunkba, holnap jó megegyezzen anyi utász; s egyszersmind elhatározottat a belügyminiszter felkérni, hogy tartasson kézen a netáni katasztrófrára még vagy 100 ponton, s megfelelő lélegységgel, hogy az első sürgönyre azonnal ide utnak indulhassanak. A honvédelmi miniszter szintén fölhitra a kerületi parancsokat, hogy a honvéd utásokat a főispán rendelkezésére bocsássa, ép úgy, mint bizonyos számú legénységet is, hogy a védekezésben segédkezet nyujtsanak a polgároknak.

A debreczeni kiállítás.
Debreczen, márcz. hó. II.
A székesfehérvári orsz. kiállításban leendő részvétel végett városunkból jelentkezők névsora: 46. Hódy Gyula 1 képfestményvel. 47. Bisutka István 2 gabával. 48. Szediák József férfi ruhákkal. 49. Boros Sándor 1 sörkőrajzalbummal. 50. Veréb Lajos 1 cédtáblával. 1 ajtóbetéttel vasból, több raja példányval. 51. Bartha Mihály dobánygő géppel és kapukészülékkel. 52. Klemm Lajos lakat. 53. Építkezési asztalos egylet, két asztalos müvel. 54. Nagy Péter befelől nyíló ablakkal és fali szekrényvel. 55. Konrád János mézzel és mézeskalácsos süteményekkel. 56. Jóna Sámuel szappanos árukkal. 57. Liptai Miklós szintén. 58. Neuman Lajos kalitkával. 59. Déni Lajos hajmosó szerrel. 60. Borsányi Viktor gazdasági képekkel. 61. Polgár Bálint 2 lóbróval. 62. Kiss Gábor kalapokkal. 63. Keszler Jakab szintén. 64. Szvatos Ignác szövetárukkal. 65. Fazekas József 4 vaskonyhával. 66. Szabó István fésűkészítményekkel. 67. Kiss Imre 2 drb. kikész. búrel. 68. Rác Károly szintén kikészített búrellel. 69. Jobbágy Gábor szintén; 70. Kadár Bálint késsel. 71. Desák Péter 2 db. késsel. 72. Nagy István szintén. 73. Homoki fésűekkel. 74. Nagy Gábor szintén. 75. Bakk József szintén. 76. Szabó András csutorás készítményekkel. 77. Kiss István szintén. 78. Pál János 1 pár női csizmával. 79. Kálmándi István 1 pár férfi csizmával. 80. Falusi György szintén. 71 Varga Lajos 1 pár férfi cipővel. 82. Eles József, 1 pár huszar-

— A pestis. Loris-Melikoff gróf Astrahánból tegnap kelettel jelenti: Az astrahani kormányzóban, valamint a kirgiziek belső kerületeiben egyetlen járvány beteg sincs. Hőmérő 8 fok meletet mutat. — Astrachán mellett a Volgán csónakokkal járnak át. — Goleniseff-Katroff gróf, a fertőzött tárgyak elégetésére kiküldött bizottság elnöke, távirattal jelenti, hogy Starizko faluban a házak elégetése szerencsésen vége ment, mely alkalommal a lakosság támogatá a bizottságot. A lakosság magatartása a járvány elleni rendszabályok sikeres foganatosítása iránt biztosítékot nyujt.

— BUDAPESTI HIREK. Az „Ellenőr”, a kormányban esen félhivatalos lapja, — e hó végével befejezi pályafutását. Állat-ábrák kiállítása. A párisi kökiállítás nyitány felütné keltett állat-ábrák a tanszermuseum igazgatósága Budapestre hozatta és a Köztelken kiállította. Az ábrák koncepcziója és kidolgozása müvészi. Fővárosi kereskedők köre van alakulóban. Több fővárosi kereskedő a „Magyar Ipar- és Keresk. Lap” legutóbbi számában penditi meg és eszmét és annak pártolására hívja föl a helybeli kereskedők köröket. Ez új társulat — mint az említett felhívásban kitetszik — az iparosok köre mintájára volna létesítendő. Uj győgyzertár. A főváros területén tényleg fenálló 33 győgyzertár mellé a József körök egyik néps pntjára is szándékoztak egy győgyzertár létesítését. Pórléány és délnő. A páros ut ny kaszánya előtt zokogott egy paraszt leány. — Miért sírsz zokogott? kérdé egy arra menő délnő. — Elvitték szeretőmet katonának. — Gombház, ha leszakad less más, mondá a délnő. — Igen ám, volt a válasz, a nagyságos asszonyék válogathatják a szeretőket, de nekünk szegényeknek nem engedi a „karakter.”

A hadház-böszörményi vasut ügye.
H.-Böszörmény, febr. hó. II.
Az értekezlet február 15-kén este tartott meg s abban mintegy 30—40 leginkább nagybírtokos polgár vett részt.
E kiváló érdekességű értekezlet, melyben az ügyéremére vonatkozó minden oldalról megbeszélve lettek, s Szarvas város közönsége és a tiszarvidéki pályaspa társaság igazgatósága között színtén vasuti szárnyvonal építése czéljából kötött a nekünk egészen irányadól szolgálható szerződés is felolvastott, valódi élénk kinyomata volt a vasut eszméjével teljesen megbátorozott közönség akaratának.
Való és igaz, hogy a jelen voltak között egyetlen egy ember sem volt, ki a vasut létesítése ellen kifogást tett volna; sőt olyan ember is csupán egy került ki, a szárnyvonal Debreczen felé vezetését akarta ajánlani.
Szándékosan használták e szót „akarta ajánlani”, mert egyetlen elfogadható okot s előnyt sem volt képes felhozni, mely a hadház-böszörményi szárnyvonal sok oldalú hasznossága mellett felhozott számtalanokkal szemben megállhatót volna. Sőt midőn a debreczen-böszörményi vonalt pártolni látszó bírtokos ur azt ajánlotta értekezletnek, hogy „a vasut kiépítésének kérdésével járjunk meg egy évig, ezen idő alatt pedig keressük meg Debreczen is, hátha segítene valamivel, de ha nem segít is inkább fizessünk kétszer három-

szor többet, mégis Debreczen felé építtessük.” Sokak arcából azon meggyőződés volt kiolvasható, hogy az általános nézettel ellenkező ur talán semmiféle irányu vasutat sem akar, de mert ezt restellené határozottan kimondani, így akarja az egész ügyet elejteni. Körülményeink között komolyan mást következtetni nem is lehet.
Állításunkat idevonatkozó nézeteinkben alább bővebben kifejtendük.
Az értekezlet harmadfél órai komoly tanácskozásának eredménye az lett, hogy Kovács András polgármester, Gaál Mihály és Nagy Elek községi képviselők megbizattak, miszerint az ügy előmozdítása czéljából haladéktalanul határozati javaslatot szerkesztesnek, hogy az, az épen pár nap múlva tartandó közgyűlés elé már beterjesztendő legyen.
A február 17-én tartott városi képviselői közgyűlésben a határozati javaslat beadatott annak tárgyalására, hogy a törvényesabba 30 napi időköz megtartassék, f. évi márczius hó 4-iké napja kitetszett.
A határozati javaslat felolvasása után ifj. U. Szabó Mihály községi képviselő egy debreczen-böszörményi vonal kiépítését indítványozza, irásban beterjesztett indítványát a határozati javaslatl egyidejűleg tárgyalatni kéri. A nagy közönség teljes tájékozása czéljából a lapok következő számban mind a határozati javaslatot mind az ellen indítványt is szóról-szóra közlendjük.
Addig is Isten velünk.
R. I.

Az angolok veresége Izlandulánál.
A „Daily News” közli az angolok iszonyu veresége Dél-Afrika Izlandulánál, mely közlésebből a következő érdekes adatokat vesszük át.
Február 2-án Glyn eredes, a harmadik hadoslop parancsnoka, Dartnell őrnagyot előőrökre küldé. Nemokára ezen, nagyobb részben lovasokból álló csapat a zullakkal összekötözött. A zullak eleinte igen kevés emberből álló csatláránok küldötték előre, de nem sokára számuk szaporodni látszott, úgy hogy Dartnell visszavonulásra kényseritetett. Pullaine eredes is csatlár lánokt küldött ki a zullak ellen, hogy őket állásából kiverje.
Ezután a zullak egész zászlóaljkat hoztak csatába, melyek 8 sorban egymás mögött nyomultak előre. Folytonos tüzelés közben annyira megközelítették az angolokat, hogy zászlóikat (rövid lánókat) használhatták. Az angolok ugyan igen élénk sortűzzel fogadták az ellenséget és köztük nagy pusztítást vittek végbe, de az elesetteket csakhamar új csapatok helyettesítették.
Ezen támadás az angolok hátában történt és a zullak kettős szárnnyordulattal tettek, úgy hogy az angol sereget egészen bekerítették. Az angolokra nézve nagy szerencsétlenes, de hiba is volt, hogy nem állították fel ugnavezetet kocsierődöt, mely fedezésükül szolgálhatta volna.
A tüzelés oly élénken és gyorsan folyt, hogy az angolok nemokára minden tülsényeket kilőttek és néhány mérföldnyire lévő társzekeretűl a hiányt nem pótolhatták, és így kénytelenek voltak a szurony védelemre támaszkodni. A zullak most halottjait az angolokra dobák, hogy ezek állj mozdulhatnak. Most kezdődött csak az iszonyu mézárás. Angol tisztek és legénység az asztalokkal leszu-rattak, a zullak zászlóalj irtozatos tömegeikkel összezúrták az angolokat. Két órával később már egy élő angol sem volt a Dartnell és Pullaine hadoslopából a táborban. Az összes kett hadoslop minden élmei serei, fegyverei, szarvasmarhája az ellenség kezébe került. Smith századosnak kevés percczel halála előtt meg sikerült ágyút beszegelni. Így hát a zullak legalább ágyukat nem hurcolhatat el.
Young nevű fiatal tisz, ki kevés nappal a csata előtt megbesített, miután minden löporát kilőtte és már majdnem egyedül látta magát, hirtelen megfordítá lovát és csakis ezen mozdult a ravatal megül, s midőn a könnyű kis koporsót kivitték a szobából, fájdalmas vonításával mindenkit megindított, még asszonyát, Steinerne ő nagyságát is, ki könnyezve kapta őt fel ölébe, s visszavonult vele boudoirjába. Így hideg és szeltes időben természetesen nem jöhett el velünk a temetésre.
Íme ez volt a Miczi és Mariska története! —

De hát a Nemeszi? kérheti egy pár felházd és gyors igazságszolgáltatást követelő olvasó.
Ne türelmetlenkedjünk barátim, ez a ridég és kérieltetlen istenség a mi korlátolt szemek előtt láthatlan lényével kénsi látszik ugyan olykor, — de azért a kellő időre mindig megjelen.
A kis Mariska még fél évig sem pihent sirjában, midőn a város kereskedelmi körét azon rémhír járta be, — hogy a megingatatlannak vált Steiner-czég beszüntette füzészeit.
Es lehet-e a bűszke, vagyonban elbizakodott, érzékenlen és megkérgesedett szívű gazdagokra nézve, — érzékenyebb büntetés mint a szegénység és nélkülözés, vagy épen a nyomor?

